

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΩΝ ΜΠΑΡΝΑΟΥΛ, ΡΩΣΙΑ, 2-4 ΙΟΥΛΙΟΥ 2015

Ευθύμιος Καρύμπαλης*

Την πρώτη εβδομάδα του περασμένου Ιούλη (2-4 Ιουλίου 2015) πραγματοποιήθηκε στο Μπαρναούλ της Σιβηρίας το Περιφερειακό Συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης Γεωμορφολόγων (International Association of Geomorphologists). Το Περιφερειακό Συνέδριο Γεωμορφολογίας πραγματοποιείται κάθε τέσσερα χρόνια σε αναπτυσσόμενες περιοχές του πλανήτη και μετά το Διεθνές Συνέδριο αποτελεί τη δεύτερη σε σημαντικότητα διοργάνωση της Ένωσης Γεωμορφολόγων. Το προηγούμενο πραγματοποιήθηκε στην Αντίς Αμπέμπα της Αιθιοπίας το 2011. Ο χώρος των εργασιών του Συνεδρίου ήταν το Τμήμα Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αλτάι στο Μπαρναούλ της Νότιας Σιβηρίας. Το Πανεπιστήμιο Αλτάι ιδρύθηκε το 1973 και υπήρξε πρωτοπόρο στις κλασικές σπουδές στην περιοχή της Δημοκρατίας των Αλτάι.

Η διοργάνωση του συνεδρίου έγινε από τη Διεθνή Ένωση Γεωμορφολόγων σε συνεργασία με τη Ρωσική Ένωση Γεωμορφολόγων (Russian Association of Geomorphologists), ενώ σημαντική ήταν η συνεισφορά της Επιτροπής Χερσαίων Διεργασιών (Commission on Terrestrial Processes) της Διεθνούς Ένωσης Τεταρτογενούς (International Union for Quaternary

Science). Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε τόσο στις αργές, όσο και τις αιφνίδιες - καταστροφικές διεργασίες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση και εξέλιξη του τοπίου. Η όλη οργάνωση ήταν υψηλού επιπέδου και τα μέλη της οργανωτικής επιτροπής υπερέβαλαν εαυτούς για την πλήρη επιτυχία του συνεδρίου.

Ο αριθμός των συμμετεχόντων ξεπέρασε τους 100 από 25 διαφορετικές χώρες. Στη διάρκεια των τριών ημερών παρουσιάστηκαν 69 προφορικές εισηγήσεις και 24 posters. Οι εργασίες κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων της γεωμορφολογίας. Οι ανακοινώσεις οργανώθηκαν σε επτά συνεδρίες με τις εξής θεματολογίες:

- Γεωμορφολογικοί κίνδυνοι και κατακλυσμικά συμβάντα, παρελθόν και παρόν.
- Αργές και Αιφνίδιες διεργασίες στην τεκτονική γεωμορφολογία.
- Ακραία συμβάντα και αργές γεωμορφολογικές διεργασίες.
- Ανθρωπογενής δραστηριότητα και γεωμορφολογία.
- Ο ρόλος της λιθολογίας και του κλίματος στην εξέλιξη του τοπίου στις περιόδους του Καινοζωικού και του Τεταρτογενούς.

*Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, email: karymbalis@hua.gr

- Τεχνικές στη γεωμορφολογία.
- Ειδική συνεδρία ολομέλειας.

Κατά τη διάρκεια των συνεδριών δόθηκαν διαλέξεις και θεματικές ομιλίες για διάφορα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα της γεωμορφολογίας από διακεκριμένους γεωμορφολόγους. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η διάλεξη του προσκεκλημένου Ομιλητή Victor Baker, Καθηγητή στο Τμήμα Υδρολογίας και Υδατικών Πόρων του Πανεπιστημίου της Αριζόνα, ΗΠΑ, με τίτλο “Ακραία συμβάντα και καταστροφικές διεργασίες στη Γεωμορφολογία: Ιστορικές και Φιλοσοφικές απόψεις”. Πολύ ενδιαφέροντα θέματα σχετικά με το ρόλο των αιφνίδιων συμβάντων στη διαμόρφωση του ανάγλυφου επίσης διαπραγματεύονταν οι εισηγήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της ειδικής συνεδρίας της ολομέλειας, όπως αυτή του Goro Komatsu από την Ιταλία με τίτλο “Καταστροφικές πλημμύρες, πα-

λαιο-λίμνες και μεταβολές στα υδρογραφικά δίκτυα της βόρειας Ευρασίας κατά την περίοδο του Ανώτερου Τεταρτογενούς” αλλά και της Monique Fort από τη Γαλλία με τίτλο “Καταστροφικές καταπτώσεις στα πρηνή των Ιμαλάϊων στο Νεπάλ: μια σύνοψη, με ιδιαίτερη έμφαση στην κοιλάδα Rokhara”. Για την Ελλάδα υπήρξαν δύο προφορικές εισηγήσεις στη συνεδρία της Τεκτονικής Γεωμορφολογίας από τους Ε. Καρύμπαλη και G. Fubelli με τίτλους “Ανυψωμένες ακτογραμμές του Τεταρτογενούς στην ευρύτερη περιοχή του Ακρωτηρίου Μαλέα - Νεάπολης και Ελαφονήσου (ΝΑ Πελοπόννησος)” και “Αλληλεπίδραση ενεργού τεκτονικής και κατά βάθους διάβρωσης: η περίπτωση του φαραγγιού της Κλεισούρας, Δυτική Ελλάδα” αντίστοιχα. Στην πρώτη ανακοίνωση παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της λεπτομερούς χαρτογράφησης και της απόλυτης χρονολόγησης

ανυψωμένων θαλάσσιων αναβαθμίδων στην περιοχή Νεάπολης - Μαλέα. Η συσχέτιση των παλαιών ακτογραμμών με τα μεσοπαγετώδη στάδια υψηλής θαλάσσιας στάθμης του Τεταρτογενούς οδήγησε στην εκτίμηση του μέσου ρυθμού τεκτονικής ανύψωσης της περιοχής. Στην δεύτερη εισήγηση παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της γεωμορφολογικής μελέτης του εγκαταλελειμμένου φαραγγιού της Κλεισούρας στο νομό Αιτωλοακαρνανίας και προτάθηκε ότι η διάνοιξη του δεν έγινε από τον ποταμό Αχελώο αλλά από το Ρέμα Ερμίζας που σήμερα εκβάλλει στη λίμνη Τριχωνίδα. Στη συνεδρία των posters παρουσιάστηκαν από τον Κ. Παυλόπουλο οι εργασίες με τίτλο “Γεωμορφολογικός χάρτης της νήσου Κέρου (Κυκλάδες)” και “Εκτίμηση του γεωαρχαιολογικού δυναμικού του όρμου Μεγάλο Καβούρι στη Νότια Αττική”.

Στο πλαίσιο του συνεδρίου διοργανώθηκε μια προσυνεδριακή

Η εναρκτήρια διάλεξη του προσκεκλημένου Ομιλητή Victor Baker, Καθηγητή στο Τμήμα Υδρολογίας και Υδατικών Πόρων του Πανεπιστημίου της Αριζόνα, ΗΠΑ.

εκδρομή 8 ημερών γεωμορφολογικού και γεωαρχαιολογικού κυρίως ενδιαφέροντος στην περιοχή της λίμνης Βαϊκάλη και μια μετασυνεδριακή επταήμερη εκδρομή στη λίμνη Teletskoye και στα βουνά Αλτάι με θεματολογία σχετική με τις μεγάλες αιφνίδιες παγετώδεις πλημμύρες της περιόδου του Ανώτερου Πλειστόκαινου. Στη μετασυνεδριακή αυτή εκδρομή συμμετείχαν 48 γεωμορφολόγοι από 21 διαφορετικές χώρες μεταξύ των οποίων και 16 νέοι γεωμορφολόγοι από 9 χώρες όπου παρακολούθησαν το εντατικό πρόγραμμα για νέους γεωμορφολόγους που διεξήχθη παράλληλα με την εκδρομή και είχε τη μορφή συζητήσεων και σεμιναρίων πάνω σε θέματα που παρουσιάστηκαν στο πρόγραμμα της εκδρομής. Η συμμετοχή των νέων αυτών επιστημόνων στο συνέδριο καθώς και στην εκδρομή και το εντατικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από τη Διεθνή Ένωση Γεωμορφολόγων αλλά και από την Διεθνή Ένωση Τεταρτογενούς. Κριτήριο για τις υποτροφίες στους νέους γεωμορφολόγους ήταν το νεαρό της ηλικίας των αιτούντων, το βιογραφικό και η χώρα προέλευσης καθώς δόθηκε προτεραιότητα σε λιγότερο ευνοημένες χώρες της Ασίας και της Ευρώπης. Ιδιαίτερα σημαντική για το εντατικό πρόγραμμα εκπαίδευσης των νέων γεωμορφολόγων ήταν η καθοδήγηση από τους Καθηγητές Paul Carling (Πανεπιστήμιο του Southampton, Μεγάλη Βρετανία) και Juergen Herget (Πανεπιστήμιο της Βόννης, Γερμανία) οι οποίοι έχουν πλούσιο δημοσιευμένο έργο σχετικά με τη θεματολογία και την ευρύτερη περιοχή που πραγματοποιήθηκε η εκδρομή.

Ομαδική φωτογραφία των συνέδρων στην τελετή λήξης του συνεδρίου.

Η Α. Agatova από το Ινστιτούτο Γεωλογίας και Ορυκτολογίας του Novosibirsk παρουσιάζοντας θέματα γεωαρχαιολογίας στην μετασυνεδριακή εκδρομή στα βουνά Αλτάι.

Ομαδική εκδρομή των γεωμορφολόγων που παρακολούθησαν τη μετασυνεδριακή εκδρομή στα βουνά Αλτάι.